

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

راهنمای مدیران کلاس
در نظام های آموزشی فراگیر سازی شده
(۲)

معاونت
برنامه ریزی آموزشی و توانبخشی
www.a.seo.medu.ir

محیطی با انگیزه برای یادگیری فراهم کنید

- آنچه از دانش آموزان به عنوان هدف آموزشی انتظار دارید، در شروع درس به طور دقیق و روشن به آنها بگویید.
- مطالب آموزشی را از ساده به مشکل ارائه دهید. کسب موفقیت اولیه در یادگیری مطالب ساده، انگیزش دانش آموز را برای یادگیری بیشتر افزایش می دهد و به آمادگی او می افزاید.
- تکالیف یادگیری را با سطوح دشواری متفاوت طرح کنید و به دانش آموزان اجازه دهید تا دست به انتخاب بزنند سپس با تشکیل گروه های دو یا چند نفره، بر روی تکالیفی با دشواری متوسط کار کنند.
- از آزمون ها و نمره های دانش آموزان به عنوان وسیله ای برای بازخورد به دانش آموزان در رابطه با نحوه عملکرد و میزان یادگیری شان استفاده کنید، نه به عنوان وسیله ای برای ارباب و تنبیه و با اجرای مکرر آنها، سطح انگیزش دانش آموزان را بالا ببرید.
- در شرایط مقتضی از تشویق های کلامی استفاده کنید. استفاده از اظهاراتی نظیر خوب، عالی و مرحبا پس از عملکرد مورد قبول دانش آموز از تدابیر مؤثر انگیزش است.
- بازخورد به پاسخ دانش آموزان را با پاداش و تشویق همراه کنید. دانش آموزانی که از لحاظ پیشرفت تحصیلی در سطح پایین تری هستند نسبت به دانش آموزانی که پیشرفت بهتری دارند نیاز به تشویق و پاداش بیشتری دارند.
- با دانش آموزانی که انگیزه کمی دارند صبور و در عین حال محکم باشید (نمی خواهم بگویم امروز حواست به درس نبود، ولی در چند هفته آینده باید روی ریاضی بیشتر کار کنیم. اطمینان دارم که در آینده بهتر کار خواهی کرد).
- حداقل یک بار در هفته زمانی را صرف ارتباط انفرادی با دانش آموزان کنید.
- به یاد داشته باشید که برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان محدودیت وجود دارد و در نهایت دانش آموزان مسؤول یادگیری خود بشوند (من می توانم در یادگیری به تو کمک کنم اما نمی توانم به جای تو یاد بگیرم).

www.a.seo.medu.ir

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توانبخشی

راه کارهای توسعه روابط مثبت در کلاس :

منظور از روابط، میزان کمک و پشتیبانی دانش آموزان کلاس از یکدیگر است. دانش آموزان با نیازهای ویژه اغلب احساساتی را همراه با شکست تجربه می کنند. در اغلب موارد چنین دانش آموزانی از طرف دیگران طرد شده و حتی مورد خصومت واقع می شوند. بسیاری از این دانش آموزان به محیط یادگیری و توانایی خود به مانند در آن محیط اعتماد ندارند. دانش آموزان با نیازهای ویژه در معرض کاهش اعتماد به نفس، افسردگی، عصبانیت، ترس و اضطراب قرار دارند و این مسایل بر یادگیری آنها تأثیر منفی دارند. شما به عنوان معلم، راهبردهای زیر را جهت ایجاد محیطی آرام و قابل اطمینان برای دانش آموزان در نظر بگیرید:

- درک اینکه دانش آموزان هر روز با احساسات و هیجانات متفاوت به مدرسه می آیند و این هیجانات برخی از آنها را پریشان می کنند.
- ایجاد محیط های یادگیری با تأکید بر احساسات مثبت و کاهش احساسات منفی
- انتقال حس با ارزش بودن و اعتماد شخصی به همه دانش آموزان حتی در صورت داشتن مشکل در یادگیری
- حمایت از دانش آموزان و ایجاد حس تعلق در آنها (معلم دوست دارد مرا در مدرسه ببیند).
- ایجاد محیط هایی با ویژگی های همدلی، پشتیبانی، حمایت، کار جمعی، عدالت و آرامش، گرمی و صمیمیت
- گسترش روابط اصیل که در آن دانش آموزان پذیرش بدون شرط، غیرفریبکارانه، حمایت، احترام و رابطه صمیمانه را احساس کنند.
- اعطای نقش های با ارزش به همه دانش آموزان در کلاس برای ایجاد وحدت میان دانش آموزان
- استفاده از طنز در جای مناسب برای کاهش تنش و ایجاد محیطی دوست داشتنی برای یادگیری

راه کارهای کمک به پیشرفت شخصی :

منظور از پیشرفت شخصی میزان رشد و ارتقاء دانش آموز است. لازمه یادگیری و پیشرفت آن است که دانش آموز بفهمد آنچه می آموزد درباره چیست و بتواند آن را به دانش کنونی و تجربه های قبلی خود مرتبط سازد. از سوی دیگر داشتن

انگیزه و علاقه به تحصیل و مدرسه از عوامل اصلی پیشرفت تحصیلی محسوب می شود. شما به عنوان معلم، راهبردهای زیر را جهت کمک به درک فعالیت های یادگیری و ایجاد محیطی با انگیزه برای آموزش به دانش آموزان در نظر بگیرید:

به دانش آموزان در تعیین اهداف کمک کنید

-به دانش آموزان کمک کنید تا اهدافی را برای یادگیری و رفتار خود تعیین کنند. برای این منظور می توانید از روش مستقیم استفاده کنید و بر بیان شفاهی هدف تأکید کنید و یا از راه بحث و تبادل نظر بین دانش آموزان شناخت آنان را نسبت به هدف تقویت نمایید.

-بیشتر بر روی هدف گسترش درک مطالب تکیه داشته باشید تا نشان دادن برتری در توانایی یا کار بهتر از سایرین.

-اهداف کلی و مبهم را با تعریف اهداف فرعی و عینی به اهداف مشخص تبدیل کنید.

-برای پایبندی به اهداف بازخورد دادن پی در پی، مستقیم و هدفمند استفاده کنید.

-به دانش آموزان کمک کنید تا هدف محور باشند. در مورد اهداف صحبت کنید و چگونگی تناسب درسهای آنها با این اهداف بیان نمایید (اگر می خواهید با رایانه کار کنید، باید این مهارت را کسب کنید).

-به دانش آموزان کمک کنید اهداف مشخص و کوتاه مدت داشته باشند (می خواهیم در این درس نمره عالی بگیریم).

-به دانش آموزان کمک کنید تا اهداف بلند مدت داشته باشند (دوست دارم دبیرستان را با نمره خوب تمام کنم).

-به دانش آموزان کمک کنید مجموعه ای از اهداف را دنبال کنند (دوست دارم در درس نظری و فعالیت های ورزشی موفق باشم و دوستان صمیمی هم داشته باشم).

-به دانش آموزان کمک کنید اهداف خود را اولویت بندی کرده و بین اهداف مختلف انتخاب داشته باشند (سعی می کنم بین درس نظری و فعالیت های ورزشی خود تعادل ایجاد کنم، اما می دانم که موفقیت در مدرسه بیشترین تأثیر را در آینده ام دارد).

مقدمه

مدیریت کلاس تأثیر زیادی در موفقیت دانش آموزان دارد. زمانی که دانش آموزان ادراک و احساس مثبت و رضایت بخشی نسبت به کلاس، به ویژه معلم داشته باشند، بهتر یاد می گیرند. آموزش فراگیر رویکردی مبتنی بر عادی سازی است و هدف آن آماده کردن فرد با نیازهای ویژه برای زندگی مناسب در جامعه است. در نظام های آموزشی فراگیر سازی شده، دانش آموزان با نیازهای ویژه در کلاس های آموزش و پرورش عادی در کنار سایر دانش آموزان به تحصیل می پردازند.

اصل کلیدی در مدیریت کلاس، ایجاد فضای مطلوب برای یادگیری بهتر است. برای ایجاد چنین فضایی در نظام های آموزشی فراگیر سازی شده لازم است معلم به سه عامل حفظ نظام کلاس، توسعه روابط مثبت در کلاس و پیشرفت شخصی دانش آموزان توجه کند.